

Sygnatura akt I C 7/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu – Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Dagmara Kos

Protokolant: Iwona Bartel

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2023 roku w Sieradzu na rozprawie

sprawy z powództwa I. W., A. W., I. W. i S. W.

przeciwko (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę i ustalenie ewentualnie o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. łącznie na rzecz powodów I. W. i A. W. kwoty:

- 29.338,90 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy trzysta trzydzieści osiem złotych dziewięćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty,

- 16.042,85 CHF (szesnaście tysięcy czterdzieści dwa franki szwajcarskie osiemdziesiąt pięć centymów) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty,

2. ustala, że umowa kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF zawarta w dniu 7 lutego 2008 r. pomiędzy I. W., A. W., I. W. i S. W. a (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K. jest nieważna.

3. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

4. zasądza od pozwanego (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. łącznie na rzecz powodów I. W. i A. W. kwotę 5.934,00 zł (pięć tysięcy dziewięćset trzydzieści cztery) złote z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty oraz łącznie na rzecz powodów I. W. i S. W. kwotę 5.934,00 zł (pięć tysięcy dziewięćset trzydzieści cztery) złote z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 7/21

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 7 stycznia 2021 r. skierowanym przeciwko pozwanemu (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. powodowie I. W., S. W., I. W. i A. W. wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwot 58.677,79 zł i 32.085,69 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty udziałami po 1/2 części a więc na rzecz I. W. i S. W. łącznie kwot 29.338,90 zł i 16.042,85 CHF oraz na rzecz I. W. i A. W. łącznie kwot 29.338,90 zł i 16.042,85 CHF tytułem zwrotu części nienależnie pobranych kwot za okres od dnia 30 grudnia 2010 r. do dnia 8 lipca 2014 r. w przypadku uznania, że umowa kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF z dnia 30 stycznia 2008 r. zawarta dnia 7 lutego 2008 r. jest nieważna oraz ustalenie, że umowa kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF z dnia 30 stycznia 2008 r. zawarta dnia 7 lutego 2008 r. jest nieważna ewentualnie w przypadku uznania, że umowa kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF z dnia 30 stycznia 2008 r. zawarta dnia 7 lutego 2008 r. jest ważna o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 188.805,86 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od

dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty udziałami po 1/2 części a więc na rzecz I. W. i S. W. łącznie kwoty 94.402,93 zł oraz na rzecz I. W. i A. W. łącznie kwoty 94.402,93 zł tytułem zwrotu nienależnie pobranych kwot w przypadku stwierdzenia, że w umowie kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF z dnia 30 stycznia 2008 r. zawartej dnia 7 lutego 2008 r. znajdują się niedozwolone postanowienia umowne. Jednocześnie wnosili oni o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych powiększonych o kwotę 68,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictw.

(pozew- k.3-44)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powodów kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł według norm przepisanych. Podnosił w niej, że korzyść, którą miał uzyskać bez podstawy prawnej zużył już w taki sposób, że nie jest wzbogacony. Podnosił też zarzut zatrzymania oraz zarzut nadużycia przez powodów prawa podmiotowego.

(odpowiedź na pozew- k.77-124)

Na rozprawie w dniu 21 maja 2021 r. pełnomocnik powodów popierał powództwo a pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy z dnia 21 maja 2021 r. na płycie CD 00:05:14 – 00:06:15- koperta k.377)

Na rozprawie w dniu 10 marca 2023 r. pełnomocnik powodów popierał powództwo a pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy z dnia 10 marca 2023 r. na płycie CD 00:04:4 3– 00:05:43- koperta k.377)

Na rozprawie w dniu 16 czerwca 2023 r. pełnomocnik powodów popierał powództwo a pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy z dnia 16 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:05:07 – 01:14:33- koperta k.377)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W 2008 r. będący małżonkami pozostającymi w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej powodowie I. W. i A. W. potrzebowali środków finansowych w wysokości około 510.000,00 zł na zakup domu i w celu ich pozyskania postanowili oni zaciągnąć kredyt. W tym czasie powódka I. W. prowadziła wraz z powodem S. W. działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej – Przedsiębiorstwo Usługowo (...) spółka cywilna W. I., W. S. w W.. Spółka ich miała siedzibę pod adresem W. Osiedle (...). W ramach działalności zajmowali się oni transportem towarowym. Ponadto powódka I. W. prowadziła też w tym czasie z powodem S. W. działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej – „R. spółka cywilna w W. na Osiedlu (...). Dodatkowo powód A. W. prowadził działalność gospodarczą (...) Usługi (...) w W. na Osiedlu (...) i w W. ul. (...).

(częściowo zeznania powodów: I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:16:37 – 00:38:21 w zw. z protokołem rozprawy na płycie CD z dnia 21 maja 2021 r. 00:06:30 – 00:43:15- koperta k.377, A. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:38:21 – 00:55:55- koperta k.377, I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:55:55 – 01:11:35- koperta k.377, kserokopie wniosków- k.137-144, kserokopie zaświadczeń- k.173, k.175-176, wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej- k.174, kserokopie polis- k.179v-182)

Powodowie I. W. i A. W. sprawdzali możliwość zaciągnięcia kredytu w różnych bankach i dowiadywał się w nich, że nie mają zdolności kredytowej. (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K., którego następcą prawnym jest pozwany, uzyskali oni informację, iż samodzielnie także nie mają oni zdolności kredytowej. Poprosili oni wówczas powodów

I. W. i S. W. aby razem z nimi zawarli umowę kredytu, by w ten sposób zwiększyć swoją zdolność kredytową, na co oni się zgodzili. W tym czasie powodowie I. W. i S. W. pozostawali w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej. Formalności związane z udzieleniem kredytu załatwiali powodowie I. W. i A. W.. (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K. przedstawił im ofertę zawarcia umowy kredytu indeksowanego kursem franka szwajcarskiego. Nie przedstawiał im on oferty kredytu złotówkowego. Przed zawarciem umowy kredytu powodowie I. W. i A. W. byli w banku dwa razy. Pracownik banku nie udzielał im żadnych informacji na temat waluty CHF. Nie przedstawiał im też informacji historycznej wskazującej jak w poprzednich latach zmieniał się kurs franka szwajcarskiego. Nie informował ich też, w jaki sposób bank tworzy własne tabele kursowe. Nie przedstawiał im również symulacji wskazującej jak będzie kształtować się zobowiązanie powodów w przypadku wzrostu kursu waluty CHF. Pracownik banku informował powodów I. W. i A. W., iż warunkiem otrzymania kredytu jest spłacenie kredytu obrotowego zaciągniętego w 2007 r. przez wspólników spółki cywilnej P.U.H. (...) spółka cywilna w W. I. W. i S. W. na potrzeby spółki poręczonego przez powodów A. W. i I. W..

(zeznania powodów: I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:16:37 – 00:38:21 w zw. z protokołem rozprawy na płycie CD z dnia 21 maja 2021 r. 00:06:30 – 00:43:15- koperta k.377, A. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:38:21 – 00:55:55- koperta k.377, I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:55:55 – 01:11:35- koperta k.377, kserokopia umowy- k.177, kserokopie poręczeń- k.178)

Powodowie I. W. i A. W. zabrali z banku wnioski kredytowe i pozostałe dokumenty, jakie musieli wypełnić wraz z powodami I. W. i S. W., w celu uzyskania kredytu i wypełnione w dniu 14 grudnia 2007 r. dokumenty złożyli w banku. We wnioskach o udzielenie kredytu powodowie wnioskowali o przyznanie kredytu w kwocie 580.000,00 zł indeksowanego kursem CHF na okres 360 miesięcy, z czego kwota 510.000,00 zł miała posłużyć na zakup domu a kwota 70.000,00 zł na spłatę kredytu obrotowego. Jako prawne zabezpieczenie spłaty kredytu zaproponowali hipotekę. Złożyli też oni w banku oświadczenia podpisane przez wszystkich powodów na drukach banku o wyborze waluty obcej, w których wskazane były symulacje wskazujące jak zmiana oprocentowania kredytu lub zmiana kursu waluty CHF wpłynie na wysokość rat kredytu.

(kserokopie wniosków- k.137-144, kserokopie oświadczeń- k.145-147)

Umowę kredytu powodowie I. W. i A. W. zobaczyli po raz pierwszy na trzecim spotkaniu w banku, na które przyszli też powodowie I. W. i S. W., na którym mieli ją podpisać. W tym czasie umowa była już przygotowana do podpisu. Powodowie I. W. i S. W. nie byli wówczas informowani przez pracownika banku jak kształtował się kurs waluty CHF w poprzednich latach, w jaki sposób bank tworzy własne tabele kursowe i jak zmieni się zobowiązanie powodów, gdy kurs franka szwajcarskiego wzrośnie. Pracownik banku zapewniał ich wówczas, że frank szwajcarski jest stabilną walutą a wahania jego kursu mogą być minimalne. Powodowi A. W. wydawało się, że rozumie umowę. Powódka I. W. nie rozumiała wszystkich zapisów umowy ale nie pytała pracownika banku o niezrozumiałe dla niej kwestie. Powódka I. W. pytała pracownika banku o kwestie dla niej niezrozumiałe i o konstrukcję umowy i dowiedziała się, że umowa jest standardowa i bezpieczna.

(zeznania powodów: I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:16:37 – 00:38:21 w zw. z protokołem rozprawy na płycie CD z dnia 21 maja 2021 r. 00:06:30 – 00:43:15- koperta k.377, A. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:38:21 – 00:55:55- koperta k.377, I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:55:55 – 01:11:35- koperta k.377)

W dniu 7 lutego 2008 r. powodowie zawarli z (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K. umowę kredytu hipotecznego nr (...). Zgodnie z § 1 ust. 1 części szczególnej umowy bank udzielił im kredytu w kwocie 580.224,32 zł indeksowanego kursem CHF. Przy założeniu, że uruchomiono całość kredytu w dacie sporządzenia umowy czyli w dniu 30 stycznia 2008 r., równowartość kredytu wynosiłaby 267.507,75 CHF a rzeczywista równowartość miała zostać określona po wypłacie kredytu. Kredytobiorcy oświadczyli, że są świadomi ryzyka kursowego związanego ze zmianą kursu waluty indeksacyjnej w stosunku do złotego w całym okresie kredytowania i akceptują to ryzyko. W myśl § 2 ust. 1 w zw. z § 3

ust. 1 części szczególnej umowy kredyt w kwocie 70.000,00 zł był przeznaczony na spłatę kredytu obrotowego w (...) Bank S.A., umowa nr (...) z dnia 18 maja 2007 r. na rachunek do obsługi kredytu, w kwocie 510.000,00 zł na pokrycie części ceny nabycia nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) i w kwocie 224,32 zł na uiszczenie kosztów związanych z ustanowieniem hipoteki zabezpieczającej spłatę kredytu. Zgodnie z § 9 ust. 2 części ogólnej umowy w dniu wypłaty kredytu lub każdej transzy kredytu kwota wypłaconych środków miała być przeliczana do CHF według kursu kupna walut określonego w Tabeli kursów – obowiązującego w dniu uruchomienia kredytu. W myśl § 9 ust. 3 części ogólnej umowy uruchomienie kredytu lub transzy kredytu winno nastąpić nie później niż w terminie 7 dni roboczych od daty złożenia wniosku o wypłatę wraz z całą dokumentacją, o której mowa w umowie i spełnieniu określonych w umowie warunków wypłaty kredytu. Wypłata kredytu lub jego I transzy nie mogła nastąpić przed upływem 10 dni od dnia zawarcia umowy, w przypadku gdy umowa kredytowa została zawarta poza siedzibą przedsiębiorstwa.

(zeznania powodów: I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:16:37 – 00:38:21 w zw. z protokołem rozprawy na płycie CD z dnia 21 maja 2021 r. 00:06:30 – 00:43:15- koperta k.377, A. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:38:21 – 00:55:55- koperta k.377, I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:55:55 – 01:11:35- koperta k.377, kserokopia umowy kredytu- k.45-50)

Zgodnie z § 1 ust. 3 części szczególnej umowy kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia umowy wynosiła 6,00 % w skali roku. Na oprocentowanie składała się suma obowiązującej stawki DBCHF i stałej marży banku, która wynosiła 3,16 %. Kredytobiorcy oświadczyli, że są świadomi ryzyka wynikającego ze zmiennego oprocentowania w całym okresie kredytowania i akceptują to ryzyko. Stosownie do § 1 ust. 6 części szczególnej umowy bank nie pobierał prowizji za udzielenie kredytu. Zgodnie z § 13 części ogólnej umowy oprocentowanie kredytu było zmienne i ulegało zmianie w pierwszym dniu najbliższego miesiąca następującego po ostatniej zmianie indeksu DBCHF. Indeks DBCHF dla każdego miesiąca obliczało się jako średnią arytmetyczną stawek LIBOR 3m, obowiązujących w dniach roboczych w okresie liczącym od 26 dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc ostatni do 25 dnia miesiąca poprzedzającego zmianę. W przypadku, gdy 26 dzień miesiąca jest dniem wolnym od pracy, średnia stawek LIBOR 3m obliczana miała być od najbliższego dnia roboczego następującego po tym dniu. W przypadku, gdy 25 dzień miesiąca jest dniem wolnym od pracy, średnia stawek LIBOR 3m obliczana miała być do najbliższego dnia roboczego poprzedzającego ten dzień. Zgodnie z § 13 ust. 5 części ogólnej umowy indeks DBCHF ulega zmianie w okresach miesięcznych i obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca, jeżeli wartość indeksu jest różna od obowiązującej stawki indeksu DBCHF o przynajmniej 0,1 punktu procentowego i obowiązuje od pierwszego kalendarzowego dnia miesiąca.

(kserokopia umowy kredytu- k.45-50)

Zabezpieczeniem spłaty kredytu w myśl § 3 części szczególnej umowy była hipoteka kaucyjna na rzecz banku w złotych polskich do kwoty stanowiącej 170 % kwoty kredytu na nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) stanowiącej własność w 1/3 części I. W. i A. W., w 1/3 części I. W. i S. W., w 1/6 części M. W. (1) i w 1/6 części Z. W. oraz weksel in blanco wraz z deklaracją do czasu przedstawienia w banku odpisu z księgi wieczystej nieruchomości zawierającego prawomocny wpis hipoteki na rzecz banku lub do końca ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego w zależności od tego co nastąpi później.

(kserokopia umowy kredytu- k.45-50)

Zgodnie z § 5 ust. 1 części szczególnej umowy warunkiem wypłaty kredytu było udokumentowanie w akcie notarialnym lub osobnym dokumencie z podpisem zbywcy notarialnie poświadczonym wniesienia na rzecz zbywcy środków stanowiących równowartość różnicy między ceną zakupu nieruchomości a kwotą kredytu przeznaczoną na sfinansowanie ceny zakupu, złożenie oświadczenia o poddaniu się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego przez kredytobiorców i uprawnionych do nieruchomości, przejściowe zabezpieczenie spłaty kredytu poprzez wystawienie przez kredytobiorców na rzecz banku weksła własnego in blanco i podpisanie deklaracji do tego weksła, udzielenie poręczenia wekslowego przez uprawnionych do nieruchomości, przedłożenie oświadczeń uprawnionych do nieruchomości o ustanowieniu hipoteki na rzecz banku, przedstawienie dokumentu

potwierdzającego nabycie przez kredytobiorców praw do nieruchomości bez jakichkolwiek obciążeń nieruchomości nie zaakceptowanych przez bank i zgodnego z informacjami zawartymi we wniosku kredytowym i dokumentach przedstawionych przez kredytobiorców oraz zawierającego oświadczenie zbywcy o nr rachunku bankowego, na który ma być przelana reszta ceny, przedłożenie wypełnionego wniosku o wypłatę kredytu lub jego transzy, przedłożenie podpisanych przez kredytobiorców deklaracji ubezpieczeniowych zgodnie z zadeklarowanymi ubezpieczeniami w ramach programu (...), przedłożenie podpisanego przez kredytobiorców oświadczenia o pouczeniu o prawie odstąpienia od umowy kredytu i przedłożenie podpisanego przez kredytobiorców i uprawnionych do nieruchomości oświadczenia udzielonego zgodnie z art. 92 a prawa bankowego.

(bezsporne, kserokopia umowy- k.45-50)

Zgodnie z § 1 ust. 2 części szczególnej umowy spłata kredytu miała nastąpić w 360 miesięcznych równych ratach kapitałowo – odsetkowych. W myśl § 10 ust. 1 części ogólnej umowy kredytobiorcy zobowiązali się do dokonywania w okresie objętym umową spłaty rat kapitałowo – odsetkowych i odsetkowych w terminach, kwotach i na rachunek wskazany w aktualnym harmonogramie spłat a harmonogram spłat mieli otrzymać po wypłacie kredytu, każdej transzy kredytu, zmianie oprocentowania każdorazowo na 24 – miesięczny okres. Zgodnie z § 10 ust. 3 części ogólnej umowy wysokość zobowiązania miała być ustalana jako równowartość wymaganej spłaty wyrażonej w CHF – po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut określonego w „Bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych i indeksowanych kursem walut obcych”, do CHF obowiązującego w dniu spłaty.

(zeznania powódki I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:16:37 – 00:38:21 w zw. z protokołem rozprawy na płycie CD z dnia 21 maja 2021 r. 00:06:30 – 00:43:15- koperta k.377, kserokopia umowy kredytu- k.45-50)

W wykonaniu umowy kredytodawca wypłacił powodom kwotę 580.224,32 zł.

(kserokopia potwierdzenia wypłaty środków- k.54)

W dniu 7 stycznia 2009 r. powodowie zawarli aneks nr (...) do umowy kredytu, na mocy którego zmienili treść § 1 ust. 3, 4, 5, 7 i 8 części szczególnej umowy.

(kserokopia aneksu do umowy kredytu- k.51)

W dniu 23 lutego 2012 powodowie zawarli aneks nr (...) do umowy kredytu, na mocy którego zmienili treść § 10 części ogólnej umowy. Po zawarciu tego aneksu mieli oni możliwość spłacania kredytu w walucie indeksacji i od tego czasu raty były spłacane w tej walucie.

(zeznania powodów: I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:16:37 – 00:38:21 w zw. z protokołem rozprawy na płycie CD z dnia 21 maja 2021 r. 00:06:30 – 00:43:15- koperta k.377, A. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:38:21 – 00:55:55- koperta k.377, kserokopia aneksu do umowy kredytu- k.52-53)

Kredyt spłacali wyłącznie powodowie I. W. i A. W.. Od 30 grudnia 2008 r. do 8 lipca 2014 r. wpłacili oni na poczet spłaty kredytu kwotę 141.803,07 zł i 32.628,00 CHF.

(kserokopia historii zadłużenia- k.57-59)

Od 1 sierpnia 2006 r. powód A. W. prowadzi pod adresem W. Osiedle (...) działalność gospodarczą pod nazwą (...) Usługi (...).

(kserokopia zaświadczenia- k.173)

W dniu 2 stycznia 2011 r. powód A. W. zaczął prowadzić wraz z powódką I. W. działalność gospodarczą(...) (...) spółka cywilna w zakresie montażu i sprzedaży drzwi i okien.

(wydruk z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej- k.172)

Powodowie I. W. i A. W. zamieszkują w domu zakupionym za środki pochodzące z umowy kredytu. Od 6 lat prowadzą w tym domu w części pomieszczeń znajdujących się na parterze działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży i montażu drzwi i okien. Pozostała część parteru i piętro domu jest wykorzystywana na cel mieszkalny powodów I. W. i A. W.. Przed przeniesieniem działalności gospodarczej do tego domu, koszty kredytu nie były wliczane do kosztów działalności. Później były one do nich wliczane. Powodowie nigdy nie wynajmowali nieruchomości zakupionej za kredyt.

(zeznania powodów: I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:16:37 – 00:38:21 w zw. z protokołem rozprawy na płycie CD z dnia 21 maja 2021 r. 00:06:30 – 00:43:15- koperta k.377, A. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:38:21 – 00:55:55- koperta k.377, I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:55:55 – 01:11:35- koperta k.377, wydruki z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej- k.172, k.174)

Powodowie złożyli oświadczenia, że mają świadomość, iż w przypadku stwierdzenia nieważności umowy kredytu pozwany może żądać od nich zwrotu kapitału i wynagrodzenia za korzystanie z kapitału oraz, że mając tę świadomość chcą aby Sąd stwierdził nieważność umowy kredytu.

(zeznania powodów: I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:16:37 – 00:38:21 w zw. z protokołem rozprawy na płycie CD z dnia 21 maja 2021 r. 00:06:30 – 00:43:15- koperta k.377, A. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:38:21 – 00:55:55- koperta k.377, I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:55:55 – 01:11:35- koperta k.377, oświadczenie- k.362)

Kredyt nie został jeszcze przez powodów spłacony w całości.

(zeznania powodów: I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:16:37 – 00:38:21 w zw. z protokołem rozprawy na płycie CD z dnia 21 maja 2021 r. 00:06:30 – 00:43:15- koperta k.377, A. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:38:21 – 00:55:55- koperta k.377, I. W.- protokół rozprawy na płycie CD z dnia 16 czerwca 2023 r. 00:55:55 – 01:11:35- koperta k.377)

Ustaleniu stanu faktycznego Sąd dokonał w oparciu częściowo o zeznania powodów I. W., A. W. i I. W. oraz powołane wyżej dokumenty, których treści strony nie kwestionowały. Sąd pominął natomiast przy ustalaniu stanu faktycznego pozostałe dokumenty złożone przez strony uznając, iż nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki I. W. w tej części, w której podawała ona, iż ona i S. W. będący współnikami spółki cywilnej P.U.H. (...) spółka cywilna w W. nie zawierali umowy kredytu obrotowego. Jej zeznania pozostają bowiem w oczywistej sprzeczności z treścią umowy kredytu obrotowego i treścią wypełnionego przez nią wniosku kredytowego. Z podobnych względów Sąd nie dał wiary jej zeznaniom w tej części, w której podawała ona, że kredyt był udzielony wyłącznie na zakup domu a nie także na spłatę kredytu. Sąd nie dał także wiary jej zeznaniom w tym zakresie, w którym podawała ona, że I. W. prowadziła działalność gospodarczą w czasie zawierania umowy kredytu, gdyż jej zeznania pozostawały w sprzeczności z zeznaniami powodów A. W. i I. W. i były całkowicie gołosłowne. Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki I. W. w tej części, w której podawała ona, że w momencie zawierania umowy kredytu prowadziła wraz z powodem A. W. działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej w zakresie sprzedaży drzwi i okien. Jej zeznania, jakkolwiek potwierdzone zeznaniami powodów A. W. i I. W., pozostają w sprzeczności z wydrukiem z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, z której wynika, iż powód A. W. zaczął być współnikiem tej spółki już po zawarciu umowy kredytu.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda A. W. w tej części, w jakiej podawał on, że spłata kredytu w walucie CHF nie wymagała podpisania aneksu do umowy. Jego zeznania w tym zakresie pozostają bowiem w sprzeczności z treścią umowy i treścią aneksu nr (...) do niej.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki I. W. w tej części, w jakiej podawała ona, że kredyt był przeznaczony także na spłatę kredytu zaciągniętego przez powodów I. W. i A. W. na zakup samochodu osobowego. Jej zeznania pozostają bowiem w sprzeczności z treścią umowy kredytu i treścią umowy kredytu obrotowego.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd pominął zeznania świadka R. D., gdyż nie uczestniczył on w procesie zawierania umowy kredytu z powodami a wobec tego jego zeznania nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia. Sąd pominął też zeznania świadka M. W. (2) z uwagi na to, iż nie pamiętał on powodów a wobec tego nie można było na ich podstawie ustalić jak przebiegał proces zawierania umowy kredytu z powodami.

Sąd pominął wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości i finansów na fakty wskazane w pkt VIII pozwu uznając, iż nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd pominął także wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu finansów i bankowości na fakty wskazane w pkt 8 odpowiedzi na pozew uznając, iż także i one nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia. Sąd pominął też wniosek pozwanego o zobowiązanie powodów do złożenia umowy kredytu na zakup samochodu, gdyż treść tej umowy pozostawała bez znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powodowie domagali się w pierwszej kolejności stwierdzenia nieważności umowy kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF zawartej przez nich w dniu 7 lutego 2018 r. z poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K. oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów I. W. i S. W. łącznie kwot 29.338,90 zł i 16.042,85 CHF i na rzecz powodów I. W. i A. W. łącznie kwot 29.338,90 zł i 16.042,85 CHF, stanowiących świadczenia nienależne pobrane przez pozwanego na podstawie tej umowy w okresie od dnia 30 grudnia 2010 r. do dnia 8 lipca 2014 r., która to umowa okazała się nieważna.

Jak wynika z art. 189 kpc powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że interes prawny w rozumieniu tego przepisu istnieje wówczas, gdy zachodzi niepewność stanu prawnego lub prawa, powodująca potrzebę ochrony prawnej. Niepewność ta musi mieć charakter obiektywny, to jest istnieć na podstawie rozumnej oceny sytuacji, w której powód występuje z tego rodzaju powództwem. Dlatego też nie można zakwestionować interesu prawnego w żądaniu ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma ono znaczenie zarówno dla obecnych jak i przyszłych możliwych, ale obiektywnie prawdopodobnych stosunków prawnych i praw, czy sytuacji prawnej podmiotu występującego z żądaniem (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., II CK 395/05).

W ocenie Sądu powodowie mają interes prawny w ustaleniu nieważności umowy kredytu, niezależnie od losów równoległe zgłaszanego przez nich żądania zapłaty. Podpisanie przez strony umowy kredytu wygenerowało bowiem długoterminowy stosunek prawny, który zgodnie z jego treścią nie został dotychczas wykonany. Ewentualne uwzględnienie roszczenia powodów o zwrot części dokonanych przez nich do tej pory świadczeń na rzecz pozwanego na podstawie tej umowy nie ureguluje w sposób definitywny wzajemnych relacji stron. Wniosek przeciwny byłby zasadny tylko przy przyjęciu, że prawomocne orzeczenie sądu wiąże nie tylko w zakresie sentencji, ale również motywów rozstrzygnięcia, co do czego nie ma jednak zgody w orzecznictwie i doktrynie. Stwierdzenie natomiast nieważności umowy przesądza nie tylko o potencjalnej możliwości domagania się zwrotu już spełnionych świadczeń ale także rozstrzyga w sposób ostateczny o braku obowiązku spełniania w przyszłości wynikających z umowy świadczeń, a więc o zezwoleniu na zaprzestanie spłaty kolejnych rat kredytu. Orzeczenie stwierdzające nieważność umowy niweczy jej skutki ex tunc i z uwagi na związanie zarówno stron, jak i innych sądów jego treścią z mocy art. 365 § 1 kpc, jako swoisty prejudykat, ma istotne znaczenie dla dalszych czynności stron w związku ze spłacaniem

kredytu przez powodów (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 października 2018 roku, sygn. I ACa 623/17). Orzeczenie ustalające znosi zatem wątpliwości stron i zapobiega dalszemu sporowi o roszczenia banku wynikające z umowy. To zaś przesądza o wykazaniu przez powodów posiadania przez nich interesu prawnego w ustaleniu nieważności umowy kredytu.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia przez strony umowy (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 2324 ze zm.), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W myśl art. 69 ust. 2 prawa bankowego umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Z powyższego wynika, że umowa kredytu jest umową nazwaną. Wynikająca z ustawy definicja tej umowy wskazuje, że jest ona umową dwustronnie zobowiązującą. Z jednej strony bank zobowiązany jest do oddania do dyspozycji drugiej strony kwoty kredytu, a jednocześnie staje się uprawniony do uzyskania spłaty oddanej do dyspozycji kredytobiorcy kwoty. Z drugiej strony, kredytobiorca ma prawo domagać się od banku wypłaty kredytu a potem obciąża go obowiązkiem zwrotu oddanej do jego dyspozycji kwoty. Wobec nałożenia na kredytobiorcę obowiązku zapłacenia bankowi odsetek oraz prowizji, które mają charakter wynagrodzenia za korzystanie ze środków pieniężnych banku, umowa kredytu jest odpłatna. Jest też umową konsensualną, to znaczy dochodzi do skutku w wyniku samego uzgodnienia przez strony jej podstawowych postanowień. Przedmiotem kredytu musi być określona kwota pieniężna. W umowie muszą być też określone zasady spłaty sumy kredytu.

W chwili zawarcia umowy kredytu przez powodów prawo bankowe nie przewidywało literalnie możliwości udzielania kredytów denominowanych i indeksowanych. Dopiero ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy – prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 165, poz. 984), która weszła w życie w dniu 26 sierpnia 2011 r., dodano w art. 69 ust. 2 pkt 4 a, zgodnie z którym w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, umowa o kredyt powinna określać szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo – odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. Ponadto ustawą tą do art. 69 dodano ust. 3, zgodnie z którym w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo – odsetkowych oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie. W tym przypadku w umowie o kredyt określa się także zasady otwarcia i prowadzenia rachunku służącego do gromadzenia środków przeznaczonych na spłatę kredytu oraz zasady dokonywania spłaty za pośrednictwem tego rachunku.

Choć ustawa prawo bankowe w chwili zawarcia umowy literalnie nie przewidywała możliwości udzielania kredytów indeksowanych, nie budzi wątpliwości Sądu dopuszczalność konstruowania w tym czasie zarówno umów kredytu indeksowanego (waloryzowanego) do waluty obcej, w których wysokość kwoty kredytu wyrażonej w złotych jest określana (indeksowana) według kursu danej waluty obcej w dniu wydania, jak i umów kredytu denominowanego w walucie obcej, w których wartość kwoty kredytu jest wyrażona w walucie obcej, ale jest uruchamiana w złotych po przyjętym kursie przeliczeniowym. Zastosowanie bowiem konstrukcji przeliczeń pomiędzy walutą krajową i walutami zagranicznymi w celu ustalenia wysokości świadczeń, do których obowiązany jest kredytobiorca w ramach realizacji obowiązku zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu i zapłaty odsetek nie narusza istoty umowy kredytu. Nadal zachowana jest zasada, zgodnie z którą bank udostępnia kredytobiorcy kapitał kredytu, kredytobiorca go wykorzystuje i zobowiązany jest do zwrotu. Zastosowanie przeliczeń oznacza jedynie modyfikację wysokości świadczeń, do których zobowiązane będą strony, ale nie ingeruje w ogólną konstrukcję umowy. Zabieg taki mieści się w granicach swobody

umów (art. 353¹ kc) W przypadku umów kredytu indeksowanego miała miejsce modyfikacja istniejącej umowy nazwanej – umowy kredytu, która doprowadziła do wykształcenia się w obrocie pewnego rodzaju tych umów, cechujących się określonymi zasadami ustalania świadczeń stron. Wykształcenie się w praktyce umów o określonych cechach doprowadziło następnie do ich częściowej regulacji ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy – prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw.

Zgodnie z art. 4 powołanej wyżej ustawy w przypadku kredytów lub pożyczek pieniężnych zaciągniętych przez kredytobiorcę lub pożyczkobiorcę przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ma zastosowanie art. 69 ust. 2 pkt 4 a w stosunku do tych kredytów lub pożyczek pieniężnych, które nie zostały całkowicie spłacone – do tej części kredytu lub pożyczki, która pozostała do spłacenia. W tym zakresie bank dokonuje bezpłatnie stosownej zmiany umowy kredytowej lub umowy pożyczki. Wskazany przepis wprost potwierdza zatem stosowanie przepisów dodanych ustawą nowelizującą prawo bankowe do umów zawartych przed tą nowelizacją. W tej sytuacji nielogicznym byłoby uznanie, że wyrażona w nim norma nie ma zastosowania, gdyż wcześniej zawarte umowy kredytu indeksowanego czy denominowanego są nieważne jako niedopuszczalne w dacie ich zawierania.

Powodowie twierdzili, że zawarta przez nich umowa kredytu zawiera niedozwolone postanowienia umowne, przez co jest nieważna.

Zgodnie z art. 385¹ kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Z przepisu tego wynika zatem, że aby uznać postanowienie umowne za niedozwolone powinny zostać spełnione następujące przesłanki:

- postanowienie nie było indywidualnie uzgodnione (nie było negocjowane),
- postanowienie nie dotyczy sformułowanych jednoznacznie głównych świadczeń stron,
- w wyniku zawarcia w umowie tego postanowienia prawa i obowiązki konsumenta zostały ukształtowane w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,
- doszło tym samym do rażącego naruszenia interesów konsumenta.

Zgodnie z art. 385² kc oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, iż będący kredytobiorcami powodowie S. W., I. W. i A. W. w chwili zawierania umowy kredytu prowadzili działalność gospodarczą – S. W. i I. W. w formie spółki cywilnej Przedsiębiorstwo Usługowo (...) cywilna W. I., W. S. w W. a A. W. pod nazwą (...) Usługi (...) w W.. Nie ulega też wątpliwości, iż powódka I. W. w chwili zawarcia umowy kredytu nie prowadziła działalności gospodarczej.

Kredyt udzielony powodom na podstawie umowy zawartej z (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K. przeznaczony był zarówno na spłatę kredytu obrotowego zaciągniętego w dniu 21 maja 2007 r. przez powodów I. W. i S. W. jako współników spółki cywilnej – Przedsiębiorstwo Usługowo (...) spółka cywilna W. I., W. S. w W. (70.000,00 zł) jak i na zakup nieruchomości położonej w W. na ul. (...) (510.000,00 zł) oraz koszty związane z ustanowieniem hipoteki (224,32 zł). Cel umowy kredytu był zatem mieszany – jego część udzielona została w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez powodów I. W. i S. W. a część na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych powodów I. W. i A. W.. Kredyt nie był związany z działalnością gospodarczą I. W., bo ta takiej nie prowadziła i nie był też związany z działalnością gospodarczą A. W., gdyż ten, choć był przedsiębiorcą, nie był wówczas współnikiem spółki cywilnej

Przedsiębiorstwo Usługowo (...) cywilna W. I., W. S. w W., której wcześniej zaciągnięty kredyt miał być spłacony tym kredytem.

Zgodnie z art. 22¹ kc za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Jak wynika z wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8 czerwca 2023 r. (C-570/21) pojęcie konsumenta obejmuje osobę, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową a w części niezwiązanego z tą działalnością – jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest dominujący w ogólnym kontekście tej umowy. Biorąc pod uwagę fakt, iż na działalność gospodarczą miała być przeznaczona niewielka część kredytu – 70.000,00 zł z ogólnej kwoty kredytu 580.224,32 zł i to jeszcze w związku z wymogiem banku co do udzielenia kredytu na zakup domu, uznać należało, iż powodowie zawierając umowę kredytu działali jako konsumenci. Zakup domu miał bowiem na celu zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych I. W. i A. W.. Choć obecnie na kredytowanej nieruchomości, której powodowie są współwłaścicielami, jest prowadzona przez I. W. i A. W. działalność gospodarcza w formie spółki cywilnej – „R. to zauważyć należy, iż zaczęła ona być tam prowadzona wiele lat po zawarciu umowy kredytu. W tej sytuacji stwierdzić należało, iż powodowie zawierając umowę kredytu mieli status konsumentów.

Sąd nie miał też wątpliwości, że będący konsumentami kredytobiorcy nie mieli wpływu na kształt postanowień dotyczących klauzul indeksacyjnych zawartych w § 9 ust. 2 części ogólnej umowy i § 10 ust. 3 części ogólnej umowy. Od ich decyzji zależało czy zawrzeć umowę, w jakiej wysokości chcieliby zaciągnąć kredyt i na jaki okres. Pozwany nie wykazał natomiast, że kredytobiorcy indywidualnie uzgodnili wyżej wskazane postanowienia dotyczące klauzuli waloryzacyjnej, w tym sposób ustalenia wysokości kursów waluty po jakich miały być przeliczone kredyt do wypłaty oraz wysokość rat. W tym miejscu zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 385¹ § 4 kc ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Pojęcie postanowień określających główne świadczenia stron kojarzone jest ze świadczeniami charakteryzującymi daną umowę, określającymi jej istotę, czyli tzw. essentialia negotii, rozumiane jako cechy, według których dokonuje się kwalifikacji konkretnej czynności prawnej do ustawowo wyróżnionych typów czynności. Ocena powinna być dokonywana w odniesieniu do konkretnej umowy z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności.

Zdaniem Sądu głównego świadczenia stron, w przypadku umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej, dotyczą również klauzule indeksacyjne określające kurs wymiany waluty obcej w jakiej ustalane jest zobowiązanie kredytobiorcy i przeliczana jest wysokość podlegającej spłacie w PLN raty kredytu. Decydują one bowiem o wysokości głównych świadczeń kredytobiorcy oraz o wysokości tzw. spreadu walutowego, stanowiącego de facto element wynagrodzenia banku za udzielony kredyt.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że klauzule indeksacyjne zawarte w § 9 ust. 2 i § 10 ust. 3 części ogólnej umowy dotyczą głównych świadczeń stron umowy. Rozważenia zatem wymagało czy powyższe postanowienia umowne zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, co zgodnie z art. 385¹ § 1 kc wykluczałoby ich kontrolę pod kątem nieuczciwego charakteru w obrocie z konsumentami.

W ocenie Sądu zapis § 9 ust. 2 części ogólnej umowy stanowiący, że „w dniu wypłaty kredytu lub każdej transzy kredytu kwota wypłaconych środków będzie przeliczana do CHF według kursu kupna walut określonego w Tabeli kursów – obowiązującego w dniu uruchomienia kredytu” jest postanowieniem, które narusza wymóg przejrzystości materialnej umowy co do wyrażonej w walucie CHF wartości udzielonego kredytu. Na podstawie tego postanowienia umowy nie można bowiem określić kwoty pieniężnej odpowiadającej wartości udzielonego kredytu w walucie obcej jako walucie rozliczeniowej. Ustalenie tej kwoty zależało bowiem od dwóch niewiadomych – kursu wymiany waluty i momentu jego ustalenia. Kurs wymiany waluty ma bowiem określać tabela kursowa banku, będąca aktem wewnętrznym, jednostronnym przedsiębiorcy, nieweryfikowalnym jeżeli chodzi o zasady ustalania wysokości kursu CHF. Brak jest nadto możliwości wskazania w sposób pewny momentu ustalenia tego kursu skoro jak wynikało z § 9 ust. 3 części

ogólnej umowy w zw. z § 5 ust. 1 części szczególnej umowy uruchomienie kredytu miało nastąpić po spełnieniu warunków szczegółowo określonych w tym ostatnim przepisie. W oparciu o taki zapis umowy nie sposób jest uznać, że całkowity koszt zaciąganego przez powodów jako konsumentów zobowiązania został określony w sposób jednoznaczny.

Także zapis § 10 ust. 3 części ogólnej umowy stanowiący, że „wysokość zobowiązania miała być ustalana jako równowartość wymaganej spłaty wyrażonej w CHF – po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut określonego w „Bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych i indeksowanych kursem walut obcych”, do CHF obowiązującego w dniu spłaty” jest postanowieniem, które narusza wymóg przejrzystości materialnej umowy. W tym przypadku nie sposób jest określić wysokości świadczeń powodów, gdyż zostały one uzależnione od pozostających poza umową tabel kursowych ustalanych przez kredytodawcę w oparciu o niewyjaśnione kryteria.

To te właśnie zapisy nie określają w sposób prosty i zrozumiały głównych świadczeń stron umowy.

Reasumując stwierdzić należy, że analiza powyższych zapisów umowy nie pozwala przyjąć, iż zostały one wyrażone prostym i zrozumiałym językiem jak wymaga tego art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13/EWG lub, że zgodnie z art. 385¹ § 1 kc zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Nie sposób jest przyjąć, aby w oparciu o nie przeciętny konsument mógł ustalić lub zweryfikować wysokość swojego zobowiązania, w tym obciążającej go raty spłaty kredytu czyli aby miał pełną świadomość i pełne rozeznanie co do wysokości obciążających go świadczeń. Tym samym zakwestionowane klauzule mogły podlegać kontroli w ramach systemu ochrony konsumentów przed stosowaniem nieuczciwych warunków umowy przez przedsiębiorców.

Niejednoznaczność postanowień dotyczących klauzul indeksacyjnych pozwalała badać czy postanowienia te nie były abuzywne. Należało zatem ustalić czy wskazane postanowienia umowne, kształtowały prawa i obowiązki kredytobiorców w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszały ich interesy.

Dobre obyczaje to reguły postępowania niesprzeczne z etyką i moralnością. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są: niedoinformowanie drugiej strony umowy, spowodowanie jej dezorientacji, wywołanie u klienta błędnego przekonania, wykorzystanie niewiedzy klienta lub jego naiwności, ukształtowanie stosunku prawnego niezgodnie z zasadą równorzędności stron. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające od przyjętych standardów postępowania.

Rażące naruszenie interesów konsumenta ma miejsce wówczas, gdy umowa przewiduje nieusprawiedliwione dysproporcje, na niekorzyść konsumenta, w rozłożeniu umownych praw i obowiązków. Chodzi o zawarcie w umowie postanowień, które szczególnie mocno godzą w interesy majątkowe konsumenta.

W ocenie Sądu wprowadzenie do umowy klauzul zawartych w § 9 ust. 2 i § 10 ust. 3 części ogólnej umowy jest działaniem wbrew dobrym obyczajom. Na podstawie powyższych postanowień kredytodawca przyznał bowiem sobie prawo do przeliczenia zobowiązania powodów po kursie określonym w tabeli kursowej i do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego walutą CHF poprzez wyznaczenie w tabelach kursowych kursu sprzedaży CHF oraz wartości spreadu walutowego. Przedmiotowe postanowienia dawały kredytodawcy uprawnienie do określenia wysokości kursu sprzedaży i kupna CHF bez jakichkolwiek wytycznych, ram czy ograniczeń. Pozwany miał więc dowolność w kształtowaniu wysokości zobowiązania powodów, których kredyt indeksowany był kursem CHF. Postanowienia dotyczące waloryzacji są niedozwolone również z uwagi na to, że ustalają inną wysokość kursu przyjętego dla przeliczeń kwoty udzielonego kredytu ze złotych na franka szwajcarskiego i inną wysokość kursu przyjętego dla przeliczeń przy ustalaniu wysokości wymaganej spłaty z franka szwajcarskiego na złotówki.

Takie ukształtowanie klauzuli waloryzacyjnej, zgodnie z którym bank może w sposób dowolny i niepoddający się weryfikacji ustalać kursy waluty, stanowiące narzędzie indeksacji, a tym samym wpływać na wysokość własnych korzyści i generować dodatkowe i nieprzewidziane umową koszty dla kredytobiorcy, rażąco narusza zasadę równowagi

kontraktowej na niekorzyść konsumenta i dobre obyczaje (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 października 2011 r., VI ACa 420/11).

Klauzulą abuzywną jest postanowienie umowne zezwalające stronie (bankowi) na dowolne kształtowanie wysokości świadczenia drugiej strony. Takie postanowienie nie przestaje być niedozwolone tylko dlatego, że zostało wykorzystane ze stosunkowo niewielkim pokrzywdzeniem kontrahenta. Niedozwolony charakter klauzuli i konieczność jej wyeliminowania z umowy wynika bowiem z nieakceptowalnego oddania jednej ze stron uprawnienia do określenia wysokości świadczenia drugiej strony, niezależnie od tego czy strona zastrzegająca korzystne dla siebie świadczenie wykorzystywała swą uprzywilejowaną pozycję tylko w umiarkowanym stopniu. W świetle bowiem art. 385¹ kc kontroli podlega treść umowy, a nie sposób jej wykonania czy też sposób ewentualnego wykorzystania badanego postanowienia umownego przez przedsiębiorcę, na którego korzyść postanowienie to zostało zastrzeżone. Postanowienie umowne skutkujące rażąco dysproporcją uprawnień i obowiązków kontraktowych na niekorzyść konsumenta jest abuzywne od chwili zawarcia umowy, bez względu na to czy i jak przedsiębiorca skorzysta z przewidzianych w nim uprawnień. Ocena zgodności postanowień umowy z dobrymi obyczajami dokonywana jest na dzień zawarcia umowy. Oznacza to, że kontroli podlega samo uprawnienie do stosowania danej klauzuli a nie sposób jego wykorzystania. Z tej przyczyny wysokość kursów CHF, jakie bank przyjmował do przeliczenia salda kredytu do wypłaty i ustalenia wysokości rat kredytu, nie miała znaczenia dla oceny abuzywnego charakteru postanowień umowy.

Zapisy zawarte w § 9 ust. 2 i § 10 ust. 3 części ogólnej umowy, w ocenie Sądu, nie tylko kształtują prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami ale też rażąco naruszają ich interesy. W ocenie Sądu powódowie po analizie wskazanych postanowień umowy nie mogli uzyskać wiedzy o wysokości ich zobowiązania w walucie CHF, która to wysokość miała się przekładać na wysokość rat kredytu, jakie zobowiązani byli spłacać. Ponadto zapisy umowy dają kredytodawcy prawo do pobierania tzw. spreadu walutowego pomimo braku ku temu ekonomicznego uzasadnienia, a nadto spread ten, rzutujący na wysokość zobowiązania powodów, jest ustalany przez kredytodawcę w sposób jednostronny, a zatem dowolny.

W przypadku kredytów udzielanych, wypłacanych i spłacanych w walucie polskiej, a jedynie waloryzowanych kursem waluty obcej nie dochodzi do żadnych realnych transakcji walutowych związanych bezpośrednio z udzieleniem kredytów, a jedynie do obliczeń matematycznych, których celem jest określenie wartości kredytów udzielonych w PLN oraz wartości poszczególnych rat spłaty według miernika wartości, jakim jest kurs waluty obcej. Kredytodawca nie ponosi zatem żadnych kosztów zakupu waluty w celu wypłaty konkretnego kredytu udzielanego w złotych, ani kosztów jej sprzedaży na rzecz kredytobiorcy i nie powinien oczekiwać ich zwrotu oraz dodatkowego wynagrodzenia (zysku) z tytułu takich czynności. W tym przypadku koszty i wynagrodzenie kredytodawcy powinny zawierać się w ramach odsetek i ujętej w nich marży. Celem indeksacji powinno być zachowanie na przestrzeni ustalonego, długiego okresu na jaki udzielane są kredyty, jednolitej wartości wzajemnych świadczeń stron. Stwierdzić tym samym należy, że wynikający z umowy obowiązek powodów ponoszenia kosztów spreadu walutowego stanowi nieuczciwą praktykę banku, mającą zagwarantować mu dodatkowe oprócz charakterystycznego dla umowy kredytu oprocentowania, wynagrodzenie.

Jednocześnie sposób, w jaki kredytodawca zastrzegł sobie ten dodatkowy zysk mijał się z zasadą transparentności i przejrzystości umowy. W postanowieniach umownych nie zostały bowiem sprecyzowane w jakikolwiek sposób kryteria ustalania przez kredytodawcę kursu kupna i kursu sprzedaży CHF. Dla oceny abuzywności postanowienia, będącego współzródłem spreadu walutowego, istotne jest zaś to, czy przeciętny konsument mógł nie tylko dowiedzieć się o istnieniu różnicy, ogólnie obserwowanej na rynku papierów wartościowych, między kursem sprzedaży a kursem kupna waluty obcej, ale również oszacować potencjalnie istotne konsekwencje ekonomiczne, jakie niosło dla niego zastosowanie kursu sprzedaży przy obliczaniu rat kredytu, którymi zostanie ostatecznie obciążony. Dla przeciętnego bowiem konsumenta, a więc konsumenta dobrze poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i ostrożnego istotna jest nie tylko świadomość zastosowania różnych kursów walut przy wypłacie i spłacie kredytu oraz ich zmienności, ale także orientacja co do skali wynikającego stąd, dodatkowego obciążenia finansowego.

Z treści umowy wynika, że bank udzielając kredytu w złotych ryzykował stratę jedynie kwoty, która została wypłacona powodom, co mogło nastąpić w przypadku znacznego spadku wartości waluty wskazanej jako waluta indeksacji. Natomiast w przypadku powodów wysokość ich zobowiązania mogła osiągnąć niczym nieograniczoną wysokość już na początkowym etapie (wraz ze spadkiem wartości waluty krajowej w stosunku do waluty indeksacji). Do tego mogło dojść również w czasie wykonywania zobowiązania po kilku lub kilkunastu latach. Ponadto umowa nie przewidywała instrumentów, które pozwoliłyby powodom na zmianę sposobu wykonywania umowy po wystąpieniu niekorzystnego dla nich wzrostu kursu waluty.

Z tych też względów wskazane powyżej uregulowania umowy należy uznać za niedozwolone, gdyż mogły doprowadzić i ostatecznie doprowadziły, gdy porównamy wysokość udzielonego kredytu, wysokość spłaconego kredytu i wysokość zadłużenia, do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równorzędności stron, czyli do nierównomiernego rozłożenia praw i obowiązków między stronami. Ponadto naruszyły one dobre obyczaje, ponieważ doszło do wykorzystania przewagi kontraktowej banku, który dokonując wcześniej fachowej oceny ryzyka kursowego zabezpieczył swoje interesy, a nie interesy powodów, których informowano jedynie o stabilności franka szwajcarskiego.

W tym miejscu należy wskazać, że bank nie wykonał także swoich obowiązków w zakresie poinformowania powodów o ryzyku kursowym. Informacja przedstawiona powodom w „oświadczeniu kredytobiorcy o wyborze waluty obcej” i przez nich podpisana nie czyni zadość tym obowiązkom. Wprowadzenie do umowy kredytowej zawieranej na wiele lat mechanizmu działania ryzyka kursowego, wymagało szczególnej staranności banku w zakresie wyraźnego wskazania zagrożeń wiążących się z oferowanym kredytem, tak by powodowie mieli pełną wiedzę co do konsekwencji ekonomicznych zawieranej umowy. Przedkontraktowy obowiązek informacyjny w zakresie ryzyka kursowego powinien zostać wykonany w sposób jednoznacznie i zrozumiale unaoczniający powodom, że zaciągnięcie takiego kredytu jest bardzo ryzykowne a efektem może być obowiązek zwrotu kwoty wielokrotnie wyższej od pożyczonej, mimo dokonywania regularnych spłat. Z poczynionych w sprawie ustaleń nie wynikało, by taki obowiązek informacyjny został przez bank wykonany w sposób ponadstandardowy, dający powodom pełne rozeznanie w tym zakresie. Ponadto, rzeczywistość pokazała, że określenie nawet w przybliżeniu skali ryzyka walutowego związanego z tego rodzaju kredytami okazało się całkowicie nietrafione.

Dysproporcja praw i obowiązków stron na niekorzyść powodów jako słabszej strony stosunku zobowiązaniowego jest nieusprawiedliwiona a brak równowagi kontraktowej występuje w stopniu, który rażąco narusza interes majątkowy konsumentów, zobowiązując ich do spłaty zaciągniętego kredytu w wysokości arbitralnie ustalonej przez bank. Jednostronna swoboda kształtowania przez bank sytuacji finansowej powodów uniemożliwiała przy tym sprawdzenie zasadności i prawidłowości decyzji banku, co również narusza prawo powodów do uzyskania pełnej i rzetelnej informacji o czynnikach kształtujących ich obowiązki. Naruszony jest zatem również ich interes pozamajątkowy w postaci niepewności co do okoliczności wpływających na wysokość ich zobowiązania.

To, że powodowie dokonali wyboru kredytu indeksowanego do waluty CHF i oświadczyli, że zapoznali się z występującym ryzykiem kursowym, nie oznacza bowiem, że wyrazili zgodę na regulowanie w ramach umowy kredytu swoich praw i obowiązków w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami czy też, że wyrazili zgodę na rażące naruszenie ich interesów.

Wobec niejednoznacznych postanowień umowy określających główne świadczenia stron nie sposób jest również przyjąć, że powodowie zawarli umowę kredytu pozostając w pełni świadomi co do wynikających z niej obciążeń a tym samym, że byli w pełni rozeznanii co do ryzyka jakie na siebie przyjmują. Udzielenia powodom przed zawarciem umowy wyczerpujących informacji w zakresie ryzyka kursowego nie udowodnił również pozwany, do czego zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodowego określoną w art. 6 kc był obowiązany. Brak jest też dowodu na to, by powodowie zostali pouczeni o zasadach konstruowania przez bank tabel kursowych stanowiących podstawę określenia kursu waluty na potrzeby ustalenia wysokości ich zobowiązania i wysokości rat kredytu oraz aby zostali poinformowani o tym jakie będą konsekwencje wysokiego (tj. wykraczającego poza normalne, typowe wahania) wzrostu wartości waluty, do jakiej

kredyt jest indeksowany, którego to wzrostu, z uwagi na długi okres na jaki został zaciągnięty kredyt, nie można przecież było wykluczyć.

Powyższe prowadzi do wniosku, że brak jest podstaw aby przyjąć, iż w chwili zawierania umowy kredytowej powodowie mogli mieć pełne rozeznanie co do tego jak duże jest ryzyko zmiany kursu waluty na przyszłość na przestrzeni wielu lat obowiązywania umowy kredytowej i jakie to będzie miało dla nich skutki ekonomiczne.

Przechodząc do oceny skutków uznania postanowień zawartych w umowie za niedozwolone postanowienia umowne, należy mieć na uwadze, że co do zasady uznanie postanowień umowy za niedozwolone nie powinno powodować upadku całej umowy, gdyż jak stanowi art. 385¹ § 2 kc jeżeli postanowienia umowy nie wiążą konsumenta zgodnie z § 1 tego artykułu, strony są umową związane w pozostałym zakresie.

Utrzymanie w mocy umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej nie będzie możliwe zwłaszcza wówczas gdy uznanie zawartych w niej postanowień za klauzule abuzywne doprowadziłoby nie tylko do zniesienia mechanizmu indeksacji oraz różnicy kursów walutowych, ale również pośrednio do zaniknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z indeksacją przedmiotowego kredytu do waluty. Skoro zaś klauzule dotyczące ryzyka wymiany określają główny przedmiot umowy kredytu, to obiektywna możliwość utrzymania obowiązywania przedmiotowej umowy wydaje się w tych okolicznościach niepewna.

W ocenie Sądu utrzymanie w mocy łączącej strony umowy kredytu indeksowanego do waluty CHF bez uznanych za niedozwolone postanowień regulujących mechanizm indeksacji jest niemożliwe, gdyż prowadziłoby do zmiany charakteru prawnego tego stosunku obligacyjnego. Wyeliminowane zostałyby bowiem pośrednio z tej umowy ryzyko kursowe związane z indeksacją przedmiotu kredytu do waluty obcej to jest CHF, determinujące zastosowanie w dalszym ciągu obowiązującego postanowienia o oprocentowaniu kredytu określanego według stopy międzybankowej tej waluty tj. LIBOR. Pozostawienie umowy w kształcie okrojonym poprzez wyeliminowanie z niej klauzul indeksacyjnych określających przecież główne świadczenia stron umowy, zdaniem Sądu, stanowiłoby naruszenie art. 353¹ kc wyrażającego zasadę swobody umów. Byłoby sprzeczne z istotą, naturą stosunku zobowiązaniowego, który strony chciały wykreować. Bez takich bowiem postanowień nie może dojść do ważnego zawarcia umowy kredytu indeksowanego kursem waluty obcej. O zaniknięciu ryzyka kursowego można mówić w sytuacji, w której skutkiem eliminacji niedozwolonych klauzul kształtujących mechanizm indeksacji jest przekształcenie kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej w zwykły (tzn. nieindeksowany) kredyt złotowy, oprocentowany według stawki powiązanej ze stawką LIBOR. Zarazem należy uznać, że wyeliminowanie ryzyka kursowego, charakterystycznego dla umów kredytu indeksowanego do waluty obcej i uzasadniającego powiązanie stawki oprocentowania ze stawką LIBOR, jest równoznaczne z tak daleko idącym przekształceniem umowy, iż należy ją uznać za umowę o odmiennej istocie i charakterze, choćby nadal chodziło tu tylko o inny podtyp czy wariant umowy kredytu. Oznacza to z kolei, że po wyeliminowaniu tego rodzaju klauzul utrzymanie umowy o charakterze zamierzonym przez strony nie jest możliwe, co przemawia za jej całkowitą nieważnością (bezskutecznością).

Wyeliminowanie z umowy zapisów regulujących mechanizm indeksacji nie pozwala na utrzymanie w mocy tak ukształtowanego stosunku prawnego jako sprzecznego z naturą (charakterem prawnym) zobowiązania, które strony chciały wykreować. Umowę w tak okrojonym kształcie uznać należy za nieważną. Nie można bowiem zastąpić zawartych w niej niedozwolonych postanowień przepisami o charakterze dyspozytywnym.

Mając na uwadze powyższe Sąd ustalił, że umowa kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF zawarta w dniu 7 lutego 2008 r. pomiędzy I. W., A. W., I. W. i S. W. a (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K. jest nieważna.

Powodowie poza żądaniem stwierdzenia nieważności umowy kredytu zgłosili także jako żądanie główne żądanie zasądzenia od pozwanego łącznie na rzecz I. W. i A. W. kwot 29.338,90 zł i 16.042,85 CHF i łącznie na rzecz I. W. i S. W. kwot 29.338,90 zł i 16.042,85 CHF w przypadku stwierdzenia nieważności umowy tytułem zwrotu rat kredytu zapłaconych na poczet umowy w okresie od dnia 30 grudnia 2010 r. do dnia 8 lipca 2014 r.

Zgodnie z art. 405 kc kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Przepis ten stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego, to jest takiego, w którym ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (art. 410 § 1 i 2 kc).

Skutkiem stwierdzenia nieważności umowy kredytu w całości jest uznanie, że spełnione przez obie strony tej umowy świadczenia nie miały oparcia w łączącej je umowie.

Na podstawie umowy kredytu w okresie 30 grudnia 2010 r. do dnia 8 lipca 2014 r. powodowie I. W. i A. W. świadczyli pozwanemu tytułem rat kredytu kwotę 141.803,07 zł i 32.628,00 CHF. Powodowie I. W. i S. W. nie świadczyli w tym okresie pozwanemu żadnych kwot w wykonaniu tej umowy.

Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził od pozwanego łącznie na rzecz powodów I. W. i A. W. dochodzone przez nich kwoty 29.338,90 zł i 16.042,85 CHF. Jednocześnie Sąd oddalił powództwo w zakresie żądania zapłaty kwot dochodzonych pozwanym na rzecz powodów I. W. i S. W. z uwagi na to, iż nie wykazali oni, że pozwany jest bezpodstawnie wzbogacony ich kosztem skoro nie mu oni w wykonaniu nieważnej umowy nie świadczyli.

Zwrot świadczenia nienależnego powinien nastąpić po wezwaniu dłużnika, gdyż zgodnie z art. 455 kc jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Powodowie I. W. i A. W. wezwali pozwanego do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń pozwanym, doręczonym pozwanemu w dniu 25 stycznia 2021 r. Roszczenie ich stało się więc wymagalne w tym dniu i stąd odsetki ustawowe za opóźnienie od zasądzonych na rzecz tych powodów kwot Sąd zasądził od dnia 26 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty a w pozostałym zakresie żądanie zasądzenia odsetek oddalił.

Jeśli chodzi o zgłoszony przez pozwanego zarzut zatrzymania, to należy stwierdzić, że można go stosować jedynie przy umowach wzajemnych, a umowy kredytu, które są z pewnością umowami dwustronnie zobowiązującymi i odpłatnymi, nie są umowami wzajemnymi, gdyż nie spełniają kryteriów z art. 487 § 2 kc. Cechą wyróżniającą umowy wzajemnej jest rola, jaka została jej wyznaczona we wzajemnych relacjach. Istota tych umów polega na tworzeniu podstaw do wymiany dóbr i usług. Nie każda jednak umowa dwustronnie zobowiązująca jest umową wzajemną.

Pozwany nie udowodnił także w żaden sposób, by korzyść majątkową uzyskaną kosztem I. W. i A. W. zużył już w taki sposób, że nie jest już wzbogacony a to na nim spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie.

W przedmiotowej sprawie pozwany podnosił zarzut nadużycia przez powodów prawa podmiotowego. W ocenie Sądu podniesiony zarzut nie może odnieść skutku. Nie ulega wątpliwości, że zamiarem powodów było zaciągnięcie kredytu na zakup domu. Przy zawieraniu umowy kredytu nie mieli oni żadnego wpływu na jej treść. Kredytodawca natomiast posługując się opracowanymi przez siebie wzorcami umownymi wprowadził do umowy mechanizmy indeksacji powiązane z kursem franka szwajcarskiego, które zostały uznane przez Sąd za klauzule abuzywne. Skoro więc kredytodawca zachował się względem powodów nielojalnie i niewłaściwie nie może on powoływać się na nadużycie prawa podmiotowego przez powodów.

Ponieważ roszczenie ewentualne pozwu zgłoszone zostało na wypadek nie uwzględnienia przez Sąd żądania ustalenia nieważności umowy kredytu a Sąd żądanie to uwzględnił, zbędnym było zajmowanie się nim.

Powodowie dochodzili w przedmiotowym procesie ustalenia nieważności umowy i w konsekwencji tego zasądzenia kwot stanowiących świadczenie nienależne. Ponieważ roszczenie o ustalenie nieważności umowy zostało uwzględnione, powodów należy traktować jako wygrywających sprawę.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 1¹ kpc kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i zasądził od pozwanego łącznie na rzecz powodów I. W. i A. W. kwotę 5.934,00 zł z ustawowymi odsetkami

za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty oraz łącznie na rzecz powodów I. W. i A. W. kwotę 5.934,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, na które to kwoty złożyły się po połowie opłaty od pozwu w kwocie 1.000,00 zł, po połowie wynagrodzenia pełnomocnika powodów w kwocie 10.800,00 zł ustalonego stosownie do treści § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.) oraz po połowie opłat skarbowych od pełnomocnictw w kwocie 68,00 zł.